

Školské noviny

Základná škola vo Valaskej Belej
Školský rok 2006/2007

Číslo 9 – december 2006

Vianoce

Vianočná atmosféra sa už chystá,
dobrá nálada a radosť je istá.

Sneh za chvíľu napadne,
zlá nálada a smútok pominie.

Dobrý anjel z neba hľadí,
Vianoce máme všetci radi.

Prekvapenie plné hojnosti,
dávajú sa pod stromček z radosti.

Vonku padá sneh,
doma sa sypú medovníky na plech.

Stromček žiari svetlom radosti,
srdcia plesajú svetlom hojnosti.

Z rádia sa ozýva Vianočná pieseň,
už dávno pominula sa jeseň.

Všetci sa tešia na darčeky,
ktoré z lásky dávajú sa pod stromčeky.

Príroda už dávno spí,
Ježiško v jasliach sní.

Deti sa z prázdnin tešia,
ozdoba sa na stromček vešia.

Všetci majú pokoj v duši,
smútok vonku zavesili za uši.

Hostina veľká sa chystá,
stratila sa nálada hmlistá.

Každý má s darčekom starosti,
starkí, dospelí i ich ratolesti.

Ľudia oslavujú Ježiša Krista,
všade vládne láska čistá.

Zimná krajina pod bielou pokrývkou sa
skrýva,

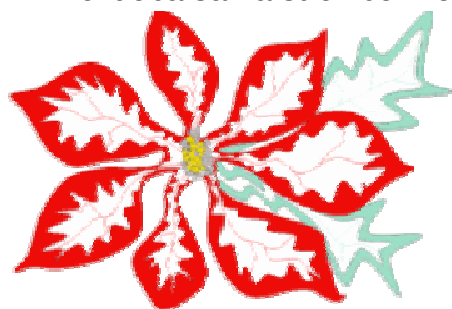
zlá nálada s monoklom po ceste kríva.

Všetci prežívajú nesmiernu radosť,
zo všetkých spadla i najmenšia starosť.

Vianoce sú najkrajšie dni v roku,
prebiehajú v pomalom, no radostnom
roku.

Vianoce skrývajú tajomstvo radosti,
tá je na každej Vianočnej slávnosti.

Jedným slovom, krásne sú Vianoce,
už sa táto báseň koncom ligoce.



Autor : Dominika Hofierková 8.trieda

ADVENT

Advent - príchod Krista, ktorý túžobne očakávame. V prvom rade sa pripravujeme na slávenie Vianoc, tajomstvo vtelenia. Chválime Boha, ktorý tak miloval svet, že nám poslal svojho Syna. Vianočné sviatky a príprava na ne majú svoj hlbší zmysel v príprave našich sŕdc na Božiu milosť vo sviatostiach. Druhý príchod Krista sa teda deje v našich srdciach najmä prijímaním svätého prijímania. Advent nám pripomína, že Kristus prišiel, ale aj že príde. A život veriacich je neustálym a bdelym očakávaním toho príchodu. Nejde iba o to, aby sme pripomenuli historickú udalosť, ktorá sa stala pred 2000 rokmi v malej judejskej dedinke. Oveľa potrebnšie je pochopiť, že celý náš život musí byť adventom, bdelym očakávaním nového konečného príchodu Krista.

Prvou adventnou nedeľou sa pre kresťanov začína obdobie adventu, prípravy na



slávenie narodenie Ježiša. Slovo advent pochádza z latinského adventus a znamená príchod. Symbolom adventného obdobia, ktoré trvá štyri týždne, je adventný veniec so štyrmi sviecami - tie sa postupne zapalujú počas štyroch adventných nedeľ. Prvú zo štyroch adventných sviečok na tradičnom adventnom venci treba zapáliť v nedeľu 28. novembra. Postupne do Vianoc sa zapaluje jedna sviečka za druhou. Najčastejšie sú sviečky tmavomodré

alebo fialové symbolizujúce liturgické farby adventných nedeľ.

Cirkevný rok sa v Katolíckej cirkvi končí sviatkom Krista Kráľa a adventom sa začína nový cirkevný rok.

Štvortýždňové obdobie adventu je pre veriacich najmä časom duchovnej prípravy a pokánia pred slávením Vianoc, radostnej spomienky na Narodenie Pána. V tomto období sa veriaci v katolíckych, evanjelických a ďalších kresťanských chrámoch schádzajú k modlitbám a zamysleniam, konajú sa v nich aj mnohé adventné koncerty. Chrátové rúcho v advente je fialové.

Prvá adventná nedeľa je súčasne v katolíckej cirkvi začiatkom nového liturgického roka. V katolíckej cirkvi je prvá adventná nedeľa už tradične aj dňom celocirkevnej zbierky na charitu.

Adventná predvianočná príprava sa spomína v Ríme už za pápeža Leva I. Veľkého (440-461). Iný záznam o advente pochádza z Francúzska, kde koncil v meste Macon v r. 582 nariadil, aby sa príprava na slávenie vianočných sviatkov začala od prvej nedele po sviatku sv. Martina. Adventné obdobie v tejto forme zahŕňalo šesť nedeľ a malo pôstno – kajúcný charakter. Pápež Gregor I. Veľký (590-604) skrátil adventné obdobie na štyri nedele (symbolizujúce 4 000 rokov čakania na Mesiáša od vyhnania prvých rodičov z raja) a je pôvodcom adventných kázní v Bazilike Santa Maria Maggiore. Svoju definitívnu formu nadobudol advent v 8. – 9. storočí. V r. 1362 pápež Urban V. (1362-1370), ktorý aj po svojom zvolení za pápeža žil ako benediktínsky mních, zaviedol pôstne pravidlá pre adventné obdobie.

Obsah adventnej doby výstižne vyjadrujú staré adventné piesne – roráty – zostavené podľa biblických textov, prevažne prorockých. Roráty sa začínali pred svitaním a pripomínali, že pred narodením Krista ľudstvo „kráčalo v tmách“ (Iz 9,2). Názov roráty

pochádza z najznámejšej latinskej adventnej piesne pochádzajúcej zo 16. storočia z Francúzska: „Rorate coeli de super ...“ („Roste nebesia z výsosti ...“).

VÝZNAM ADVENTU

Adventná doba nie je našťastie len časom nákupnej horúčky. Má predovšetkým svoj duchovný obsah. Vyzýva nás k stretnutiu s Kristom v našom každodennom živote a pripravuje nás na jeho slávny druhý príchod.

HISTÓRIA ADVENTNÉHO VENCA

Veniec je od nepamäti symbolom víťazstva a kráľovskej dôstojnosti. Aj Biblia hovorí o venci ako o prejave úcty, radosti a víťazstva. Adventný veniec vzdáva hold tomu, kto je očakávaný a prichádza zároveň ako víťaz, kráľ a osloboditeľ. Rozlievajúce sa svetlo z horiacich sviec vyjadruje prichádzajúceho Krista, ktorý rozptyľuje temnotu a strach, pretože on je „Svetlo sveta“ (Jn, 8,12).

Začiatkom 19. storočia, v roku 1808 sa narodil v Hamburgu Johann Henrich Wichern. Bol najstarším synom a mal ešte 7 súrodencov. Neskôr sa stal vychovávateľom a študoval teológiu, aby sa mohol stať evanjelickým pastorm. Johann H. Wichern potom pôsobil ako učiteľ v hamburskej nedeľnej škole. V túžbe postarať sa chudobných ľudí, sa rozhodol zriadiť predovšetkým pre chudobné a opustené deti útulok. Neskôr sa mu vďaka milodarom a tvrdej práci podarilo jeho plán zrealizovať. Dom nazval Drsný dom, v ktorom opustené deti pod jeho opaterou boli nielen ubytované, ale sa aj priučali remeslu. Na základe neustálych otázok týchto detí, koľko dní ešte zostáva do Vianoc, sa rozhodol vyrobiť drevený veniec s 24 sviečkami - 19 tenšími, ktoré predstavovali všedné dni a 4 hrubšími sviečkami, symbolizujúcimi štyri adventné nedele.

Pre väčšinu kresťanov sa dnes začalo štvortýždňové obdobie adventu - duchovnej prípravy na slávenie Vianoc, spomienky na narodenie Ježiša. Prvá adventná nedeľa je zároveň začiatkom nového cirkevného roka. V katolíckej cirkvi na prvú adventnú nedeľu tradične čítajú Pastiersky list biskupov Slovenska.

V gréckokatolíckej cirkvi sa liturgické obdobie prípravy na Vianoce, nazývané Filipovka, začalo už 15. novembra, deň po sviatku sv. apoštola Filipa.

Slovo advent pochádzajúce z latinského adventus znamená príchod. V tomto období sa veriaci častejšie schádzajú k modlitbám a zamýšľajú sa nad významom príchodu Ježiša Krista na svet. Chrámové rúcho v advente je

evanjelických a kostoloch sa stretnutí konajú koncerty.
predvianočného veniec so štyrmi postupne zapalujú adventných nediel ale i v mnohých

predvianočná



fialové.

V katolíckych, iných kresťanských okrem modlitbových aj adventné

Symbolom tohto obdobia je adventný sviecami, ktoré sa počas štyroch nielen v chrámoch, domácnostiach.

Adventná príprava má dávnu

tradíciu, v Ríme sa spomína už za čias pápeža Leva I. veľkého v rokoch 440-461. Iný záznam o advente pochádza z Francúzska, kde v roku 582 koncil v meste Macon stanovil, aby sa príprava na slávenie vianočných sviatkov začala od prvej nedele po sviatku sv. Martina. Vtedy adventné obdobie zahŕňovalo šesť nediel. Neskôr **pápež Gregor I. Veľký (590-604) skrátil adventné obdobie na štyri nedele.**

Od Mikuláša do Tomáša



Zimnému slnovratu, ktorý bol chápaný ako začiatok ďalšej etapy roka, predchádzali kedysi rôzne rituálne úkony ochranného charakteru. Dni, ku ktorým sa tieto úkony viazali, sa označovali ako stridžie. Patril k nim 25. november - deň svätej Kataríny; 30. november - deň svätého Ondreja; 4. december - deň svätej Barbory.

Ďalším dôležitým dátumom bol 6. december stanovený (v 9. storočí cirkvou) za **deň svätého Mikuláša**. Bola to pocta biskupovi Mikulášovi, ktorý v 4. storočí pôsobil v Malej Ázii a do povedomia verejnosti vošiel vďaka svojej nevšednej obetavosti a zmyslu pre spravodlivosť. Na jeho oslavu chodili po meste sprievody študentov, pričom jeden z nich bol vždy preoblečený za biskupa. Časom sa tieto sprievody zredukovali na známu trojicu - Mikuláš, anjel, čert.

Veľmi významným stridžím dňom sa stal 13. december - **deň svätej Lucie**. V predvečer svätej Lucie preto ľudia jedli ochranný cesnak a robili si ním krížiky na čelo, sluchy, bradu a zápästia, ako aj vchodové dvere a stajne. Na zvýšenie ochranného účinku sa dobytok okiadal dymom z posvätných bylín a na stajňové dvere sa upevnil snop slamy. Verilo sa, že keby striga chcela vojsť dnu, musela by najskôr spočítať všetky slamky v snope.

Pastieri obchádzali s hlasným trúbením celú dedinu a pred každým domom odháňali strigy. Na Strednom Slovensku sa k nim pridávali aj mládenci s praskajúcimi bičmi, píšťalkami, trúbami a zvoncami... Všetci zúčastnení robili čo najväčší hluk, aby odohnali aj tie najdivokejšie bosorky.

Na západnom Slovensku chodili Lucie v bielom, mali zamúčenú tvár a zuby so zemiakov. Jedna nosila vedro s vápnom a štetkou, druhá husie krídlo na zametanie pavučín. Obvykle mlčali, aby ich podľa hlasu ľudia nespoznali a symbolicky čistili príbytky.

Prvým neklamným znakom, že Vianoce sú predo dvermi, bola prebúdzajúca sa aktivita miestnych učiteľov pri príprave vianočných oblátok. Oblátky plnili funkciu posvätného štedrovečerného chleba. Piekli sa vodové, cukrové a špeciálne upravené pre domáce zvieratá - so šípkami, petržlenom... Učitelia najskôr poslali deti po domoch, aby zadovážili potrebné suroviny. Hneď po Lucii sa oblátky začali piecť a o dva dni ich už žiaci roznášali po dedine. Za oblátky dostali do košíka potraviny a peniaze - pre učiteľa a jeho šikovných pomocníkov.

21. december (najkratší deň v roku) je dňom **svätého Tomáša**. V tento deň sa na

gazdovstvách konala predvianočná zabíjačka - verilo sa, že mäso uskladnené v daný deň dlho vydrží. Maslo zmútené na Tomáša vraj malo liečivé účinky a kto chcel byť dlho zdravý, musel 21. vybielenej izbe. A po koledníci...



Okenná výzdoba školy

Vianočné symboly

K typickým symbolom vianočných sviatkov patrí zdobený stromček, betlehem, adventný veniec a takzvaná vianočná ruža alebo vianočná hviezda.

Vianočné sviatky, ktoré nahradili pohanské oslavy zimného slnovratu a v kresťanských krajinách sa slávia približne od 4. storočia, majú viacero symbolov.

Najrozšírenejším vianočným symbolom kresťanov je **zdobený stromček**, ktorý sa v Európe objavil začiatkom 17. storočia. K prvým oblastiam vianočných stromčekov patrilo, podľa záznamov, dnešné Nemecko. Najskôr nimi boli smrek, potom tiež jedličky a borovice. V kronike sa píše: "Na Vianoce si ľudia postavili v izbe jedličku a vešajú na ňu jabĺčka, oblátky, pozlátky a cukrovinky." Jabĺčka boli v tom čase nielen ozdobou, ale aj darčekom. A keďže jablko je oddávna symbolom života, zdobila štedrovečerný stôl aj kvitnúca jablonoňová halúzka.

U nás sa prvé vianočné stromčeky objavili začiatkom 19. storočia, a to v západnej časti Slovenska. V počiatočnom období však boli tieto stromčeky - v kúte alebo v strede miestnosti - zavesené vrcholcom k zemi.

V niektorých oblastiach Európy sa vianočný stromček neujal a symbolom Vianoc sa stala kytica imela alebo ihličnanov. Tento zvyk pravdepodobne nadväzuje na rímsku tradíciu prinášať domov v čase vianočných a novoročných sviatkov olivové vetvičky. V Anglicku napríklad vešajú zväzky imela po jednotlivých miestnostiach, pričom sa dodržiava milý zvyk, že kto sa pod imelo postaví, musí sa dať pobozkať.

Ďalší (hlavný) kresťanský symbol Vianoc je **betlehem**. Zakladateľom tradície zobrazovania Svätej rodiny sa stal František z Assisi, ktorý zostavil v roku 1223 živý Betlehem vo svojej kaplnke v Porciunkule. Na Slovensku sa tvorba betlehemov začala rozvíjať koncom 18. storočia.

Adventný veniec je pravdepodobne najmladším symbolom Vianoc (cca 140 rokov). "Vynašiel" ho Heinrich Wilhelm, zakladateľ sirotinca v Hamburgu. Mimoriadnej obľube sa tešil po prvej svetovej vojne.

V posledných rokoch si ako symbol Vianoc získava stále väčšiu obľubu takzvaná **vianočná ruža** alebo vianočná hviezda (*Euphorbia pulcherrima*). Pred asi 150 rokmi ju objavil v Mexiku americký veľvyslanec 5 Poinsett (podľa ktorého má aj oficiálne

pomenovanie - poinsetia). Divo rastúce rastliny s vencom jasnočervených listov na vrcholci Poinsetta natoľko zaujali, že ich začal pestovať vo svojich skleníkoch v južnej Karolíne. Dnes sa pestujú po celom svete



**Okenná výzdoba
školy**

Vianočné sviatky

...dni pripomínajúce príchod Božieho syna... upozorňujú na potrebu duchovne sa znovu narodiť... dávajú šancu začať odznova...

Sväté písmo neprezrádza presný dátum narodenia Ježiša Krista, a tak cirkevní otcovia rozhodli, že sa bude sláviť 25. decembra. Dôvodov bolo viac - jedným z nich bola skutočnosť, že rímsky cisár Aurelius (v rokoch 270 - 275) stanovil 25. december za deň neprekonateľného boha slnka a kresťania, v snahe vytvoriť tomuto kultu protiklad, zaviedli slávnosť narodenia "Slnka spravodlivosti" - Ježiša Krista. **25. december je teda dňom Božieho narodenia.**

24. december má na Slovensku niekoľko názvov: najrozšírenejšie je označenie Štedrý deň (nielen kvôli darčekom, ale hlavne kvôli bohatému stolu), na východnom a čiastočne na strednom Slovensku sa používa názov Vigílija alebo Vilija (znamená predvečer sviatku, ktorým sa, podľa starokresťanskej tradície, začínala oslava každého sviatku; neskoršie liturgické úpravy však zachovali túto tradíciu iba v spojení s Božím narodením), na strednom Slovensku hlavne v evanjelických oblastiach sa používa aj názov Dohviezdny večer a v maďarských oblastiach označenie Kračún (pravdepodobne je odvodené od latinského creatio - narodenie).

1. január, t.j. Nový rok je zároveň sviatkom Bohorodičky Panny Márie (verí sa, že na Nový rok sa nesmie variť hydina, lebo by odletelo šťastie; zvykne sa konzumovať "symbol blahobytu", t.j. bravčové mäso; ďalšou rozšírenou poverou je tvrdenie, že ako sa kto správa v tento deň, tak sa bude správať po celý rok).

6. január je sviatkom Zjavenia Pána (ľudovo nazývaný "Traja králi" - podľa troch mágov, čiže perzských kňazov, ktorí prekonalí veľký kus namáhavej cesty, aby sa mohli pokloniť novonarodenému Božiemu Synovi).

Sviatkom Krst Krista Pána, ktorý sa slávi prvú nedeľu po sviatku Zjavenia Pána, sa končia vianočné sviatky.

Štedrovečerná večera

Tradičná večera na Slovensku sa skladá z kapustnice a z druhého chodu, ktorý obvykle býva vysmázaná ryba – kapor a podáva sa so zemiakovým šalátom

Ako sa dostala ryba na vianočný stôl a prečo nie bravčové mäso alebo morka? Pokúsime sa vám zodpovedať na túto otázku a budeme, vychádzať z historických prameňov. V stredoveku boli ryby dôležitým pôstnym jedlom, čo korešpondovalo s pôstom, ktorý sa mal držať až do objavenia sa štedrovečernej hviezdy. Pôvodne boli ryby "jedlom chudobných", z jedálneho lístka sa začali vytrácať v 17. storočí a nahrádzali ho lacnejšie a dostupnejšie pokrm. Keď už sa ryba podávala na Vianoce nebol to vždy kapor ale aj iné sladkovodné ryby.

Ryba mala počas Vianoc aj náboženský význam, spojitosť tam bola s Ježišom, ktorý nasýtil svojich nasledovníkov rybou a chlebom.

Tradičná večera s rybou nie je len výsadou nášho územia ale aj našich blízkych či vzdialenejších susedov. Podobné tradície sú v Čechách, kde sa podáva okrem klasického vysmázaného kapra aj kapor na modro alebo čierno. **Rakúske** kuchárky pripravujú na Vianoce ryby a hydinu na množstvo spôsobov, v **Taliansku** okrem ryby nájdete na vianočnej tabuľe plnenú divinu, pečené kurence a samozrejme polentu. Pečená morka s gaštanovou plnkou sa pripravuje na Vianoce vo **Francúzsku**. V severských štátoch Európy ako sú **Fínsko** a **Švédsko** majú na vianočnom stole morské ryby (treska, losos), výnimkou je **Nórsko**, kde uprednostňujú kuracie alebo bravčové mäso.

Tradičný český
(Tento recept si

kapor na "čierno"

pripravte deň vopred, lepšie prejdú chute rybou.)

P o t r e b u j e t
Vývar: 1liter
nakrájanej
korenia, 4ks
PL

e:

vody, 1 viazanička koreňovej zeleniny, 1PL
mrkvy, 1 zeler, 1 menšia cibuľa, 3ks nového
čierneho korenia, 1 bobkový list, 1 klinček, 4
octu, 2 PL piva, 1ČL soli
Omáčka: 1 kapor, pomleté 3 vlašské orechy, 3
tabuľky perníka, 1 ČL citrónovej kôry, šťavu z
polovice citrónu, 2 PL červeného vína, 2 PL
malinovej zaváraniny, 1 PL uvarených a
nakrájaných mandlí, 1PL hrozienok

naporciované
hodiny.

postupne pridajte vlašské orechy, perník, a varte do zhustnutia. Dochuťte citrónovou kôrou, šťavou, vínom a zaváraninou. Všetko za stáleho miešania chvíľku povarte, precedte cez sitko, vložte rybu do omáčky a pridajte mandle a hrozienka. Dobrú chuť!

Adventné obdobie pred Vianocami bez zhonu

4. decembra - Ak chcete mať na Štedrý večer krásne rozkvitnutú vetvičku broskyne alebo čerešne, odtrhnite ju práve na Barboru. Objednajte sa ku kaderníčke, kozmetičke.
5. decembra - Nezabudnite na mikulášsku nádielku pre deti, a umyte si aj vlastné topánky, ktovie možno Mikuláš zabľúdi aj k vám.
6. decembra - Mikulášsky večer je ako stvorený na pečenie prvých medovníčkov a na premyslenie si farebnej výzdoby a doplnkov. Pokiaľ chcete dokupovať vianočné ozdoby, urobte tak už teraz... Kým je z čoho si vyberať.
7. decembra - Vyberte sa na nákupy darčiekov, zájďte aj do papiernictva alebo na poštu, kde dokúpite vianočné pozdravy a známky.
8. decembra - Poutierajte prach na skriniach, na lustroch a na nedostupných miestach, kam už pred sviatkami nezabľúдите.
9. decembra - Je tu prvá sobota, kedy začnite s upratovaním. rozdeľte ho medzi všetkých členov rodiny a každý si upracte svoje skrine a zásuvky.
10. decembra - Po nedeľnom obede si v pokoji sadnite a zostavte si zoznam potravín a surovín, ktoré budete počas sviatočných dní potrebovať.
11. decembra - Porozprávajte sa s partnerom a premyslite si, ako strávite silvestrovský večer, pri vianočných povinnostiach by ste naň rýchlo zabudli... A ako každoročne zostali len doma nasucho.
12. decembra - Vydajte sa do obchodov a dokúpte zvyšné darčeky a baliaci papier.
13. decembra - Za pomoci partnera zorganizujte nákup potravín a nápojov, ktoré sa do sviatkov nepokazia.
14. decembra - Vyperte záclony, vyčistite žalúzie.
15. decembra - Umyte okná a ak máte záclony, zaveste ich.
16. decembra - Po dvoch predchádzajúcich namáhavých dňoch si doprajte deň iba pre seba, urobte si radosť návštevou kozmetického salónu, kaderničky, ktorá vám upraví strih a farbu vlasov, prípadne si zájďte zaplávať.
17. decembra - Vytepujte koberce (ak ich máte), vyperte posteľnú bielizeň, a venujte sa ďalšej upratovačskej činnosti. Večer, keď si konečne sadnete, napíšte blízkym vianočné prania.



18. decembra - Potajomky vytiahnite z preplnených skríň všetky darčeky a poslednýkrát skontrolujte, či ste na niekoho náhodou nezabudli. Darčeky už pobaľte do slávnostného baliaceho papiera.

19. decembra - Pri odchode do práce pošlite vianočné pozdravy a pohľadnice! Po návrate z práce nastal čas na pečenie sladkých maškrt, ako sú medové rezy, vanilkové rožky, grilážky, oriešky a všetky iné koláčiky, ktoré svedčia o tom, že Vianoce sú už predo dvermi.

20. decembra - Do okien dajte svietniky a vyzdobte celý byt, pri tejto činnosti si pustite príjemné koledy, ktoré vyvolajú príjemnú vianočnú atmosféru.

21. decembra - Kúpte vianočný stromček (pokiaľ máte umelý, vytiahnite ho z pivnice a ozdobte ho pri počúvaní kolied. Ak máte stromček umelý, zožeňte si aspoň symbolické, živé ihličie do vázy, ktoré nádherne rozvonia celý byt.

22. decembra - Je najvyšší čas na kúpu kapra. Povysávajú a preleštite nábytok.

23. decembra - Kúpte chlieb, pečivo, mlieko, ovocie, zaveste girlandu z imela. Vyberte sa na prechádzku a vychutnajte si atmosféru vyzdobeného mesta, ktorým sa šíri vianočná pohoda. Večer si môžete dať uvariť zemiaky v šupke do šalátu.

24. decembra - Hneď ráno uvarte kapustnicu a dokončite šalát. Prestrite slávnostnú tabuľu a pozerajte spolu s rodinou klasické vianočné rozprávky. Keď sa zotmie, vysmažte kapra, filé a choďte sa upraviť, aby ste boli pri tejto slávnostnej večeri krásna a žiarivá.

Náš vianočný stromček



Vianoce

Kedysi vianočné sviatky, boli viac duchovné ako svetské. Ľudia boli zbožnejší a tešili sa prežívať vianočné sviatky v modlitbách, s radosťou a osláviť narodenie malého Ježiška.

Štedrý večer

Na „Štedrý večer“ bola večera veľmi skromná. Jedli sa oblátky s maslom, medom a cesnakom. A iné pochútky.

Vianočný stromček

Vianočný stromček bol ozdobený orechmi, jabĺčkami a slamenými, alebo papierovými retiazkami

Darčeky

Darčeky poznali len v bohatších rodinách, ale my sme nemali žiadne darčeky, ale modlili sme sa celý svätý ruženec.

Potom deti chodili po domoch vinšovať. Po večeri sme išli na polnočnú omšu. Bol to pre nás ten najväčší zážitok.

Vianoce

Dnešné VIANOCE sú úplne iné ako kedysi. Dnes sú Vianoce iba o darčekom. Čakáme, kedy sa skončí večera a hneď ideme rozbaľovať darčeky.

Slávnostná večera

Dnes sú slávnostné večere veľmi bohaté. Najčastejšie sú tri chody. Ako predjedlo bývajú oblátky s maslom a medom, orechmi a inými pochutinami, prvý chod býva kapustová polievka nazývaná vianočná kapustnica s hribsmi a klobáskou, potom jedávame rybu, alebo iné mäso so zemiakovým šalátom a na koniec ,kto má chuť na ovocie, môže si vybrať z bohatej ovocnej misy

Vianočný stromček

Vianočné stromčeky bývajú mnohokrát ovešané rôznorodými ozdobami od tých najobyčajnejších, až po ozdoby od výmyslu sveta.

Najkrajšie mi však pripadajú ozdobené s ľudovými ozdobami, ako sú slamienky, medovníky a jednoduché salónky a pukancovými reťazami.

**Autor: Daniela Fajerová 6. trieda
podľa spomienok starej mamy**

Ježiško

Dnes sa nám Ježiško narodil,
naš Pán Boh to tak zvolil.

Leží nám na slame,
plachtickou zakrytý v meste Betleme.

Jeho matka Mária mu spieva
a svätý Jozef ho ohrieva.

Pán Boh sa spokojne prizerá,
z veľkého žiariaceho neba.

Zoslal ho na svet zronený,
aby sme boli všetci spasení.
Anjeli trúbia mu

spasiteľa svätému.

Žiarivá kométa svieti na cestu
trom kráľom k veselému mestu.

Nesú mu bohatstvo, zlato,
lebo je spasiteľ, za to.

Ježiško nás má rád
on je veľmi dobrý kamarát.

Vianoce sú sviatky radosti,
kedy majú ľudia srdcia plné veselosti.

Silvia Kočková

Jeden, dva, tri, štyri
Mikuláš k nám príde
v každej chvíli.

Kúpi nám sladkosti
a čižmu hojnosti
po kraj naplní.

Silvia Kočková



Na stromčeku sviečka
svieti,
pokoj, šťastie nech
k Vám letí.
A keď rozžiaria sa
Vaše tváre,
by hojnosti ste mali
stále.

Zima

Zima je veľmi čarovným krásnym ročný obdobím. Pre niektorých však môže byť aj nepríjemná. Ako zistíme, že už prichádza? Prvé mrazy a prvé snehové vločky nám o tom určite povedia viac. Zimné mrazy maľujú na okná najrôznejšie obrázky, ktoré by nedokázal namaľovať ani ten najlepší maliar. Kráľovná zima zaodeje celú krajinu do bielej prikrývky a ujo Mrázik začarujú všetky stromčeky a vetvičky zázračným bielym práškom. Na zimu sa tešia nielen dospelí, ale najmä deti. Už sa nevedia dočkať na bláznivú sánkovačku a lyžovačku. Zima nám prináša veľa záhad a nie všetky sme už stihli rozlúštiť.

Zimná hádanka

Deti držia pevný
krok,
vpravo, vľavo,
ruky vbok.
Do pivnice
smerujú,
zo zimy sa radujú.

Rýchlo ocko,
ponáhľaj sa!
Pivnica už otvára
sa.
Sánky, lyže na
skrini,
stojíme my pod
nimi.



Vonku dobre nasnežené,
nohy, ruky pripravené.
Už sa deti sánkujú,
iné sa zas guľujú.

To sú zimné radovánky,
Sneh nám vošiel do topánky.
Piskot, vreskot počuť zvonku,
Mama varí koláča plnku.

Vianoce sú predo dvermi,
ohlasujú deti spevmi.
Darčeky už nakúpili,
hádku sme rozlústili.

Autor: Repková, L. 8.roč

Zimná báseň

Každý rok o tomto čase,
Pani zima je tu zase.

ktorá vbehla do komína.

Odetá vždy v bielom šate,
Nebudeme už chodiť po blate.

Vyhvyzduje pesničku
o vianočnom balíčku.

Ujo Mrázik v plnej zbroji,
Postriebriť sa všetko strojí.

Dedo Mráz sa teherí,
s veľkým batohom do dverí.

Pomáha aj Meduzína,

Čo v ňom nesie? darčeky
pod vianočne stromčeky.

Autori: Petra Slugeňová
Dominika Šebová
Ivana Grambličková
Veronika Kočková

Pod mottom „**Podajme ruku deťom**“ sa vo vianočnom období vydávajú skupinky detí ohlasovať radostnú zvesť o narodení Pána v mestách a dedinách na celom Slovensku a stávajú sa tak poslami nádeje.

Už po štvrtý raz sa aj deti z Valaskej Belej zapojili do aktivity, ktorá sa nazýva DOBRÁ NOVINA. Uskutočňuje sa počas vianočného obdobia, pri ktorej chodia koledovať skupinky detí po rodinách a pri tom prebieha zbierka na tretí svet. Koledovanie prebieha po celom Slovensku. Zbierku organizuje Hnutie kresťanských spoločenstiev detí - eRko. Povolenie usporiadať takýmto spôsobom zbierku pre tretí svet sme dostali od otcov biskupov všetkých diecéz. DOBRÁ NOVINA prebieha so súhlasom správcu farnosti.

Na 1. sviatok vianočný vo Valaskej Belej deti koledovali v dvoch skupinkách.

Boli to krásne dva dni ,hoci sme sa dosť nachodili, bola trochu aj zima, ale stálo to za to. Radosť na tvárach ľudí, ktorých sme navštívili vyvierala z ich srdca. Veľakrát to boli starí a osamelí, pre ktorých sme boli azda jedinou vianočnou návštevou. Deti pekne recitovali, ešte ten spev na budúci rok trochu vylepšíme. Vďaka všetkým dobrodincom, ktorí pomohli.

Autor Petra Slugeňová



Nástienka: 5. roč.

Nemusíš mať peniaze na to, aby si bol bohatý

Ak sa vysloví slovo bohatstvo, väčšina z nás si v mysli predstaví veľa peňazí uložených kdesi v trezore, ženu oblečenú v drahom kožuchu, ovešanú šperkami. Skriňu plnú drahého oblečenia, autá za státisíce, luxusné vily s bazénom, bezstarostný život s kreditkou vo vrecku a každoročne luxusná dovolenka v zahraničí kdesi na jachte. Bohatstvo sa nepochybne spája s luxusom, o ktorom sa obyčajnému človeku iba sníva. Človek, ktorý toto všetko vlastní, je považovaný za bohatého človeka. Myslíme si, že preňho je radosť žiť na svete, lebo za peniaze si môže kúpiť všetko. No to je iba jedna stránka bohatstva. Rovnako ako minca, aj bohatstvo má dve strany. Tou prvou je už spomínaná materiálna podoba. Tá, ktorá je podľa nás oveľa dôležitejšia ako tá duchovná. V dnešnej dobe žijeme viac konzumným životom a duchovný sa kdesi vytráca. Materiálne bohatstvo je iba nálepka. Nálepka, ktorá má zakryť pretváрку, nespokojnosť a vytvárať dojem šťastia a spokojnosti. Prekrýva to pravé bohatstvo, ktoré pramení hlboko v nás a ktorého vlastníkom môže byť každý človek bez ohľadu na to, koľko má peňazí. Je to bohatstvo duše, ktoré nie je od seba založené na hmotných veciach. K takémuto bohatstvu zaručene patrí rodičovská láska. Bohatý si, ak sa dokážeš potešiť z vlastnoručne vyrobeného darčeka, darovaného z lásky. Neraz počujeme: „Ak budem dospelý, budem bohatý a kúpim si

všetko, čo budem chcieť!'' Naozaj všetko? Za peniaze si kúpiš dom, ale nie teplo a družnosť. Za peniaze si kúpiš posteľ, ale nie spánok. Za peniaze si kúpiš známosti, ale nie priateľstvo. Peniaze ti otvoria všetky dvere, ale nie dvere k srdciam. Si šťastný, keď ťa pokladajú za pokrytca, ktorý sa len vyvyšuje a ktorého opantali peniaze natoľko, že si nimi posadnutý? Aký si človek, keď sa nevieš tešiť z maličkostí? Si chudobný. Môžeš mať všetok luxus sveta, ale ak nedokážeš byť šťastný z jednoduchých vecí, si skutočne chudobný, chudobný duchom. Ale byť bohatý duchom, to je skutočné bohatstvo, z ktorého pramení to pravé šťastie, získať si ho nie je až také ťažké. Stačí si len otvoriť srdce.

Autor: Ivana Grambličková



Nástenka: 3. roč.

Pomoc zvieratkám

Príroda je naozaj múdra. Hoci zvieratká nechodia do školy, vedia sa o seba postarať. Snažia sa prežiť, nerozmýšľajú nad tým, čo budú robiť zajtra. V prírode platí zákon silnejšieho. Zvieratká nepoznajú ani pomstu, ani žiadnu odplatu. Doteraz si žili voľne a slobodne. No o chvíľu nastane čas, ktorý my máme radi, ale zvieratá nie. Keď neľútostná Meluzína zaveje všetky cestičky, ujo horár vyšliape chodník ku krmidlám a nesie lesným obyvateľom potravu. Hoci poľovníci zaplnili senníky voňavým senom, teraz je už prázdny a zvieratkám treba pomôcť. Zvykli si na pravidelné návštevy poľovníkov, ktorí ich prikrmujú. V hlbokom snehu sa často nedá dobre chodiť, často si odierajú kopýtká. preto by sme nemali byť ľahostajní k osudu zvierat cez zimu. Aj vtáčiky sa približujú k ľudským obydliam a uchmatnú si z toho, čo sa kde dá. Rýchlo si zapamätajú, kde do krmidla nasypali denný prídel slnečnice. Správa sa o tom roznesie

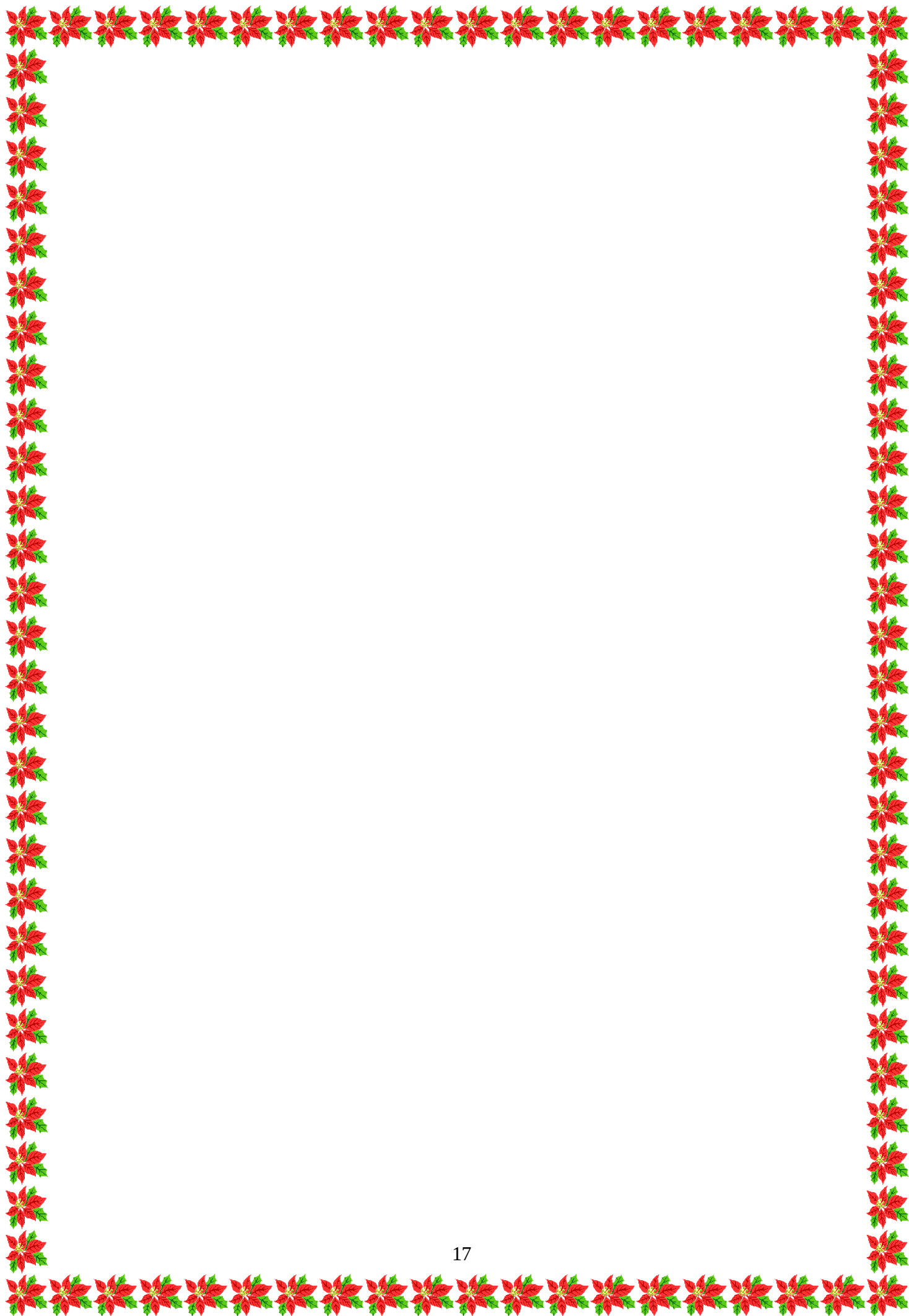
ako blesk. Zaraz ich je pri kýmidle aj 20. Zato nám budú v jari veselo štebotať, aby nám poďakovali za starostlivosť počas zimy.

Rady do života

- ü Teš sa z každej maličkosti, nevieš z čoho sa vyklúje veľká vec!
- ü Raduj sa z úspechov blízkych a kamarátov, ak im nebudeš závidieť, bude sa ti dariť lepšie!
- ü Nebuď nešťastný, ak sa ti niečo nepodarí. Taký je život a ty máš o skúsenosť viac!
- ü Pochváľ každého, keď je za čo, a nezabudni sa pochváliť aj ty sám, keď máš čím!
- ü Nauč sa tešiť z toho, že si niekomu pomohol a nič za to nečakaj!
- ü Ak sa tebe alebo niekomu v tvojom okolí stane krivda, snaž sa ju napraviť hneď a nečakaj na vhodnejšiu chvíľu, ktorá nemusí prísť!
- ü Netráp sa ak ťa niekto neberie, nemôžeš byť synpatický všetkým!
- ü Neboj sa zastať slabšieho a povedať nepríjemnú pravdu, aj keď je to občas veľmi ťažké!



Spoločná práca: 2.roč.





Návšteva Mikuláša

6.12.2006 do našej školy zavítal Svätý Mikuláš. Priniesol plný kôš sladkostí. Navštívil všetky triedy od najmenších prvákov, až po najstarších deviatakov. Avšak na počudovanie zabudol so sebou vziať svojho pomocníka čerta. Ešte šťastie, že darčeky dával všetkým deťom, lebo tých neposlušných bolo viac. Na Mikuláša určite nezabudneme, pretože máme naňho pamiatku v podobe fotografií. Tešíme sa aj na budúci rok.



8.roč.



2.roč.

Vianoce

Ked' sa sneh na lúkach ligoce,
určite prídu Vianoce.
Čas lásky a pokoja,
všetci si to osvoja.

Už perníky sa pečú,
vlnky pod ľadom tečú.
Vianoce sú len raz za rok,
na kl'ud a mier máme nárok.

Sneh sa už sype z neba,
čo iného nám treba?
Za chvíľu je jar,
tak sa usmievaj.

Autor: I. Dušičková 8. trieda



Spoločná práca: 3.roč.

RECEPTY

Jednoduché medovníčky

Potrebujeme:

500 g medu, 1/2 šálky vody, 250 g ražnej múky, 250 g pšeničnej múky, 100 g nadrobno pokrájaného citronátu, 20 g medovníkového korenia, 20 g jedlej sódy

Postup:

Med prevaríme s vodou a necháme vychladnúť. Ražnú i pšeničnú múku preosejeme na dosku, pridáme citronát, medovníkové korenie o s medovou vodou vymiesime na tuhé cesto. Nakoniec primiešame jedlú sódu, cesto zakryjeme a necháme 24 hodín odležať. Cesto rozvaľkáme na hrúbku 5 mm, vykrojíme ozdoby a pečieme na vymastenom plechu v rúre predhriatej na 200 °C.

Z internetu upravila M.Ondrejková, 8.ročník

Potrebujeme:

250 g stuženého tuku (Hera, Palmarín), 160 g sušeného mlieka, 160 g práškoveho cukru, 60 g kakaa.

Postup: Vo vodnom kúpeli tuk rozpustíme, primiešame sušené mlieko, práškový cukor a kakao. Do formičiek vložíme nitku, nalejeme čokoládu a necháme stuhnúť. Čokoládové ozdoby zabalíme do alobalu.

Z internetu upravila M.Ondrejková, 8.ročník

Kapor na východný spôsob

-potrebujeme:

500 g kapra, 3 veľké cibule, 50 g zeleru, 50 g feferónok, 7,5 dl svetlého piva, kúsok masla, soľ

-postup:

Cibuľu pokrájame na kolieska, zeler na kocky a feferónky rozdrvíme. Rozložíme ich na vymastený plech, posolíme a zalejeme pivom. Navrch položíme očisteného a osoleného kapra, prikryjeme a v rúre za občasného polievania šťavou dusíme cca 35 minút. Hotovú rybu vyberieme, šťavu so zeleninou varíme, kým sa neodparí na polovicu, potom ju prepasírujeme a omáčku dochutíme maslom a soľou. Vylejeme na naservírovaného kapra. Podávame s ryžou alebo so zemiakovým pyré.

Z internetu upravila M.Ondrejková, 8.ročník

T-Com školská počítačová olympiáda

Tento rok sa po prvýkrát na našej škole konala súťaž T-Com. Na súťaži nás reprezentovali žiak: M. Sondor zo 7.A triedy a L. Laginová z 8.triedy v hre Jewel Quest a žiaci M.Šramko a L.Furka v hre 1nsane. Zúčastnili sa krajského kola v Dubnici nad Váhom. M.Sondor a L.Laginová postúpili aj do celoslovenského finále, ktoré sa konalo dňa 7.11.2006 v Bratislave v Auparku. Súťaž moderoval Peter „Pindo“ Lendel. M.Sondor sa umiestnil na 2.mieste. Získal počítačovú zostavu od T-Comu. L. Laginová síce neskončila v prvej trojke, ale umiestnila sa v päťdesiatke najlepších.

Blahoželáme!

Autor: L. Laginová, 8.ročník



Fotky: Celoslovenské finále Bratislava OC Aupark



.... a bolo nám tam skvele.....

VESELÉ VIANOCE A ŠĚASTNÝ NOVÝ ROK V NIEKTORÝCH EURÓPSKYCH JAZYKOCH



Bielorusky - Winshuyu sa Svyatkami i z Novym godam!
Chorvátsky - Sretan Bozic
Dánsky - Glaedelig Jul og godt nytar
Anglicky/Gibraltársky - Merry Christmas & Happy New Year
Fínsky - Hyvää Joulua or Hauskaa Joulua - Onnellista uutta vuotta
Francúzsky - Joyeux Noël et Bonne Année!
Nemecky - Froehliche Weihnachten und ein glückliches Neues

Jahr!

Maďarsky/Hungarian - Kellemes karácsonyi ünnepeket és Boldog újévet!

Írsky - Nollaig Shona Dhuit

Taliansky - Buon Natale e Felice Anno Nuovo

Litvsky - Prieci'gus Ziemsve'tkus un Laimi'gu Jauno Gadu!

Luxembursky - Schéi Krëschtdeeg an e Schéint Néi Joer

Poľsky - Wesolych Swiat i Szczesliwego Nowego Roku.

Portugalsky - Boas Festas e um feliz Ano Novo

Rusky - Pozdrevlyayu s prazdnikom Rozhdestva i s Novim Godom

Slovensky - Veselé Vianoce a šťastný nový rok

Slovinsky - Vesele bozicne praznike in srečno novo leto

Srbsky - Wjesole hody a stowe Nowe leto

Španielsky - Feliz Navidad y Próspero Año Nuevo

Švédsky - God Jul och Gott Nytt Ar

Turecky - Neekirissimas annim oo iyer seefe feyiyeesh!

Estónsky - Roomsaid Joulupühi ja Head uut aastat

Grécky - Kala Christougenna Kieftihismenos O Kenourios Chronos

Rumunsky - Craciun fericit si un An Nou fericit!

Albánsky - Gëzuar Krishlindjet Vitin e Ri!

Bulharsky - Chestita Koleda i Shtastliva Nova Godina

Holandsky - Vrolijk Kerstfeest en een Gelukkig Nieuwjaar!

Macedónsky - Srekan Bozik I Nova Godina

Nórsky - Eg ynskjer hermed Dykk alle ein God Jul og Godt

Vatikánsky - Yvaa rashtagoa! & Yvaa uutta vootta!

Česky – Veselé Vanoce a šťastnej novej rok!

Maltsky - Nixtieqlek Milied Tajjeb u Sena Tajba

Z internetu upravila M.Ondrejková, 8.ročník

We Wish You a Merry Christmas

We wish you a Merry Christmas;
We wish you a Merry Christmas;

We wish you a Merry Christmas and a Happy New Year.

Good tidings we bring to you and your kin;

Good tidings for Christmas and a Happy New Year.

Oh, bring us a pretty pudding;

Oh, bring us a pretty pudding;

Oh, bring us a pretty pudding and a cup of good cheer: *Refrain*

We won't go until we get some;

We won't go until we get some;

We won't go until we get some, so bring some out here: *Refrain*

We wish you a Merry Christmas;

We wish you a Merry Christmas;

We wish you a Merry Christmas and a Happy New Year.



Z internetu upravila M.Ondrejková,
8.ročník

Nástenka: 8. roč.^v

Sviatky vo Francúzsku

Rodiny vo Francúzsku slávia Štedrý deň spoločne. Večer si deti položia topánky pred krb a čakajú, že im ich Pere Noel naplní darčekom. Jeho spoločník Pere Fouettard by mal zasa zlé deti "oceniť" výpraskom. O polnoci tradične podávajú reveillon, čo znamená budiček alebo prvé volanie dňa. Reveillon symbolizuje očakávanie narodenia Krista. Toto jedlo pozostáva z ustríc, párkov, vína, opečenej slaniny, pečenej hydiny, šalátov, ovocia a francúzskeho pečiva, najmä bagety. Svojrázne zvyky majú v rôznych častiach Francúzska. Na juhu jedia bochník chleba rozkrájaný do kríža, z ktorého musia prvú časť venovať chudobnému človeku. V Alsasku býva na stole vyprážaná hus, v Bretónsku pšeničné koláčky s kyslou smotanou. Burgundčania večerajú morku a gaštany. Na severe Francúzska deti dostávajú darčeky už 6. decembra – na deň svätého Mikuláša.

Sviatky v Austrálii

Horúce Vianoce prežívajú Austrálčania. Na Štedrý deň nie sú zvláštnosťou teploty okolo 30 stupňov Celzia. Santa Claus často chodí na pláže, kde sa vozí na surfe alebo na záchranárskej lodi a rozdáva deťom darčeky. Niektorí Austrálčania sa na Vianoce vyvezú k moru, iní idú na výlety do prírody. Ak ostanú doma, kúpu sa v bazénoch, hrajú kriket alebo robia jednoduché domáce práce. Tradičným jedlom je morka, šunka a bravčovina. Ako dezert sa podáva slivkový puding. Počas zlatej horúčky v Austrálii často dávali do pudingu aj kúsky zlata. Dnes doňho zapekajú nejakú drobnosť – kto ju nájde, bude mať veľa šťastia. V krajine klokanov obľubujú na Vianoce aj koláč plnený mletým mäsom. Obyvatelia Melbourne majú od roku 1937 zvláštnu tradíciu. Na Štedrý deň sa stretávajú na námestiach a so sviecami v rukách spievajú najobľúbenejšie koledy a vianočné piesne. Najhoršie Vianoce zažila Austrália v roku 1974, kedy cyklón Tracy spustošil severné územia a viac ako 60 ľudí zahynulo.

Sviatky v Japonsku

V Ježiša Krista verí iba jedno percento Japoncov. Aj napriek tomu však v krajine vychádzajúceho slnka ozdobia obchody a domy vianočnými dekoráciami. Aj ľudia v Japonsku si na Vianoce navzájom dávajú darčeky. V japonskej tradícii vystupuje kňaz Hoteiosha (Hotejoša), ktorý tam plní úlohu akéhosi európskeho Mikuláša. Prináša darčeky do každého domu a obdarúva deti. Tie veria, že má oči aj vzadu, a tak sa snažia v tomto období správať sa, akoby bol nablízku.

Sviatky v Bulharsku

V pravoslávnom Bulharsku sa vianočné sviatky slávia až 6. januára a tak si milovníci Vianoc môžu rozdávať darčeky hneď dvakrát - 24. decembra a 6. januára. V žiadnej bulharskej rodine nechýba cez Vianoce ozdobený stromček. Darčeky podeň dáva dedko Koleda. Tradičným vianočným jedlom v Bulharsku je bravčové mäso, šošovica, fazuľa, ryža a kapusta. Miesto vianočiek, na ktoré sme zvyknutí u nás, pripravujú Bulhari zo sladkého kysnutého cesta pečivo vo forme krúžkov. Na dedine sa ešte občas dodržiava starý bulharský zvyk, že hlava rodiny rozloží pred štedrovečernou večerou po zemi slamu, pripomínajúcu chudobu chlieva, v ktorom prišiel na svet vyvolený syn Boží, malý Ježiško. Gazdiná rozprestrie na slamenú podstielku vyšívajú

pokrývku a na takto pripravený "stôl" rozloží misy s jedlom. Najstarší člen rodiny pokrmu požehná a vianočná hostina sa môže začať.

Sviatky v USA

Vianoce tu sú najväčším sviatkom roka, pretože sa oslavujú len jeden deň - 25. decembra. Preto tento deň musí byť skutočne deň D. Všade milióny svetielok, ako von, tak aj v dome, veľkolepá vianočná výzdoba, obliekajú si tričká s vianočnými motívami, obrovské stromčeky, veľa darčiekov, ktoré nosí Santa Claus, čím viac, tým lepšie, obrovská hostina s moriakom s gaštanovou plnkou.

Sviatky v Rusku

Štedrý deň je v Rusku obyčajným pracovným dňom. Pravoslávne Vianoce totiž pripadajú až n 6. a 7. januára. Pôvodne boli spojené s veľkým množstvom ľudových zvykov. Po zákaze Vianoc v roku 1918 však zvyky upadli do zabudnutia a teraz väčšina Rusov namiesto nich slávi Nový rok s jolkou a darčekom od deda Mráza. Dedo Mráz používa sane, cestuje až zo vzdialenej Čukotky a sprevádza ho Snehulienka v bielom kožušku ušitom z hranostajov.

Z internetu upravila M.Ondrejková, 8.ročník



Nástenka: 6. roč.

Tradícia štedrovečerných jedál

Štedrovečerný stôl mal v slovanskej tradícii symbolizovať hojnosť. Pod biely ľanový obrus sa kladli peniaze alebo hrst' ovsu či jačmeňa, aby sa v budúcom roku rozhojnili. Na tento deň sa aj v časoch biedy odkladala ušetrená múka, cukor, strukoviny, mak, sušené ovocie, lekvár, med, masť na vyprážanie šišiek aj sladké víno.

Večera mala obsahovať aspoň deväť jedál. Ak bolo jediva hojne, rodinu čakal priaznivý rok. Cez deň sa nejedlo nič alebo len málo, pretože až do Druhého vatikánskeho koncilu v roku 1965 platil na Štedrý deň prísny pôst. Deťom



rodičia za sebazaprenie sľubovali, že večervidia zlatú hviezdu, krokvu alebo prasiatko. Pôstny obed zvyčajne tvorili zemiaky bez masť s riedkou nevarenou kapustnicou. Skladbu a výber štedrovečerných jedál ovplyvňoval charakter krajiny. Jedálne lístky sa rôznili v horských a nížinatých oblastiach, v ovocinárskych, vinohradníckych a pastierskych regiónoch, v meste a na dedine. K viac-menej univerzálnym jedlám patrili oblátky s medom, kapustnica, zemiaky, varený hrach, fazuľa, opekance, rezance či iné cestoviny a kompót zo sušených sliviek. Oblátky sú pomerne novým obyčajom, pochádzajúcim z mesta. Zvyčajne ich piekol miestny učiteľ. Žiaci ich roznášali podľa objednávok po

domácnostiach a vinšovali. S rôznymi druhmi cestovín boli spojené mnohé poverové úkony. Varili sa rezance, pirohy, šúľance, halušky a hlavne opekance, nazývané aj pupáky alebo bobáčky. Veľké pirohy a šúľance napríklad symbolizovali veľké obilné klasy. Vodu z opekancov vylievali pod ovocné stromy, aby dobre rodili. Do tradičnej kapustnice sa pridávali sušené hriby a slivky, nie mäso, pretože aj večera mala byť napriek hojnosti pôstna. Z toho istého dôvodu sa v katolíckom prostredí rozšírilo podávanie ryby. Na našom území sa v dnešnej podobe začala konzumovať až v 20. storočí. Dovtedy sa jedli najmä slané a údené ryby. Ryba je zároveň symbolom kresťanstva, odvodeným z doby starovekých prenasledovaní. Grécke slovo ichthys – ryba znamenalo v tajnej reči kresťanov Ježiš Kristus Syn Boží Spasiteľ – Iesus Christos Then Hyois Soter. Po rybe nasledovala v niektorých oblastiach "Ježiškova kašička", čiže krupicová kaša, ktorú jedla celá rodina z jedného veľkého taniera. Rôzne koláče a zákusky sa pridávali až neskôr – našim predkom ich nahrádzal chlieb, ktorý bol pre nich vzácnosťou. Najmä v oblastiach severného Slovenska sa jedol len na veľké sviatky. Na Štedrý večer sa mal každý najesť dosýta. Svedčí o tom aj frazeologické prirovnanie - najedol sa ako sedliak na Vianoce. Odísť od stola so žalúdkom nasýteným iba naoko značilo vystaviť rodinu nebezpečenstvu, že bude planý rok. Vianočné jedlá požívali osobitnú úctu. Zo štedrovečerného stola sa nemohlo nič vyhodiť, odkladali sa aj odrobinky, ktoré vraj pomáhali, keď ochorel dobytok. Myslelo sa aj na statok v maštaliach a chlievoch. V tento deň mu patril lepší krm. Zvieratá zas na oplátku rozprávali ľudskou rečou. Kto mal trpezlivosť a ostal okolo polnoci v maštali, mohol sa vraj všeličo dozvedieť.

Z internetu upravila M. Ondrejková, 8. ročník

VIANOČNÉ VTIPLY

Mikuláš hovorí vo svojej dielni škriatkovi:
Koľko máme hračiek?
Žiadne.
A počítal si ich vôbec?
Áno, dvakrát.

Ide opitý Mikuláš po ceste a zastaví sa pri lampe a
šmátra tam kľúčom. Okoloidúci policajt mu hovorí: Čo
to tam robíte? Ale pokúšam sa dostať domov ale
nejako to nejde. Policajt mu hovorí: Skúste zazvoniť
hore sa ešte svieti.



Janko píše Mikulášovi list. Milý Mikuláš! Pod stromček si prosím bubon, trúbku a
striekaciu pištoľ. Mám malé vreckové, tak mi mama bude platiť za to, aby som
nebubnoval, sestra za to, aby som netrúbil, keď sa bude učiť, a náš Rexo za to, aby
som ho nestriekal vodou.

Poslanci v parlamente sa rozhodli, že počas Vianoc urobia v NR SR živý Betlehem.
Narazili však na vážne problémy:
V celom parlamente nenašli ani jedinú pannu, a ani troch mudrcov. Naopak, bol veľký
prebytok volov a somárov.

Malý Moricko píše Santa Klausovi:
-"Prosím Ťa pošli mi bračeka."
Santa Klaus:
-"Dobre, ale pošli mi mamičku!"

Škótsky Mikuláš navštívi rodinu a prihovoriť sa deťom:
-"Tak, detičky, čo si odo mňa kúpite?"

Policajt sa rozhodne, že si uloví vianočného kapra.
Zobral náradie a začal sekať dieru do ľadu.

Odrazu príde za ním jeden pán a kričí:

- Okamžite prestaňte sekať do toho ľadu!
- Akým právom mi to zakazujete!?
- Právom správcu zimného štadióna!



Janko sa na Vianoce pýta otca:

- Oco vieš, ktorý vlak najviac mešká? No predsa ten, čo
si mi sľúbil minulé Vianoce.

Keď príde v noci za Tebou veľký chlap s bielou bradou v
červenom kabáte a bude Ťa pchať do vreca, tak sa neboj, možno len niekto písal
Ježiškovi, že Ťa chce pod stromček...

Viete, aké je smutné pokračovanie pesničky Roľničky?

- Detičky, detičky, kde je Mikuláš?
- Zadrhol sa lyžičkou, keď jedol guláš.

Z internetu upravila M.Ondrejková, 8.ročník



Nástenka: 9. roč.^v

Zaujímavosti

Pieseň nemeckého kňaza má viac ako 180 rokov

Prvenstvo medzi vianočnými piesňami patrí nielen u nás Tichej noci. Jej text pochádza z rakúskeho Lungau, kde ho v roku 1816 zložil duchovný Mariánskej fary Joseph Mohr. O dva roky neskôr pôsobil Mohr v novozaloženej fare svätého Mikuláša v Oberndorfe pri Salzburgu. Na Vianoce 24. decembra 1818 požiadal miestneho organistu Franza Xavera Grubera, aby k jeho básni skomponoval priliehavú melódiu. Skladba pre dve spevácke sóla, chór a gitarový sprievod sa Mohrovi tak zapáčila, že ju narýchlo zaradil do polnočnej omše. Premiéra piesne Stille Nacht – Tichá noc v malej kaplnke oberndorfského kostola mala podľa dobových prameňov obrovský úspech. Kaplnka dodnes nesie jej meno a text tejto vari najznámejšej vianočnej piesne preložili postupne do mnohých jazykov sveta.

Zvyk posielat' pohľadnice prišiel z Talianska

Prvé želania k Vianociam sa rozhodol priateľom a príbuzným poslať Nicolo Monte Mellini z talianskej Perugia. V roku 1709 napísal niekoľko básničiek a myšlienok na kartičky a rozposlal ich svojim drahým. Jeho myšlienky sa neskôr chopili dvaja tlačiarne v Miláne, ktorí začali predávať maľované pozdravy. Zvyk sa postupne rozšíril a stal neodmysliteľnou súčasťou nielen vianočných sviatkov. Najväčší výrobcovia pozdravov vo vyspelých krajinách dnes zamestnávajú celé tímy odborníkov a tvorba novej série si vyžaduje komplikovaný proces od prieskumu verejnej mienky cez množstvo grafických a farebných návrhov po samotnú masovú tlač a distribúciu.

Ozdobený stromček pochádza z Nemecka

História vianočného stromčeka, obľúbeného na celom svete, sa začala písať v nemeckom protestantskom prostredí. Prvá písomná zmienka o stavaní ozdobeného stromčeka pochádza z roku 1507 od kazateľa Geislera z Alsaska. Johann Wolfgang Goethe opisuje stromček u strýka v roku 1765. V roku 1815 sa spomína prvý stromček v Gdansku, v roku 1817 vo Viedni, v roku 1819 v Budíne, v roku 1837 v Paríži, v roku 1828 vo Westminsterском paláci v Londýne a v roku 1833 v Ríme. Pôvod vianočného stromčeka však nie je biblický ani kresťanský – siaha snáď až k rímskym oslavám slnovratu saturnáliám. Akýmsi pokusom o jeho biblické zdôvodnenie boli slová proroka Ozeáša "Ja som ako zelený cyprus, tvoje ovocie pochádza odo mňa". Na naše územie prenikol stromček až koncom 18. storočia z Nemecka. Najprv sa udomácnil v mestskom prostredí a až koncom 19. storočia začal prenikať na vidiek. Na východné Slovensko sa dostal dokonca až medzi svetovými vojnami. Dovtedy sa v izbách vešali rôzne slamené predmety, snopy obilia a zelené vetvičky. Aj stromček býval spočiatku zavesený v kúte alebo v strede izby vrcholcom k zemi. Jednoznačnú príčinu, prečo sa práve ihličnatý stromček stal symbolom Vianoc, však nepoznáme. Isté však je, že je s nimi spätý veľmi pevne. Zdobia ho aj ateisti, výnimku tvoria iba Svedkovia Jehovovi, ktorí neuznávajú žiadne sviatky. V ľudových obradoch symbolizovala zeleň zrod nového života. Stromy požívali veľkú úctu. Pripisovala sa im schopnosť zaháňať zlých duchov, až do stredoveku sa pod stromy pochovávalo, zelenými vetvičkami sa hľadali poklady a zahánali bosorky. To však súviselo skôr s poverami vo vidieckom prostredí,

kam vianočný stromček prenikol až neskôr. Jeho tradíciu založilo mesto ako výsledok estetizácie sviatočného obradu. Dedina obohatila estetickú funkciu stromčeka stotožnením so svojimi magickými úkonmi. V ľudovom prostredí sa zdobil najrôznejšími plodmi: jabĺčkami, orechmi, venčekmi zo strukovín, obilnými snopmi alebo koláčikmi. Vo východných lokalitách vyjadroval blížiacu sa jar, a preto naň pripevňovali vtáčiky zo slamy alebo cesta a výdušky vajícok. Symboliku bohatstva a hospodárskeho zdaru prekryla v niektorých oblastiach liečebná funkcia. Vianočná čečina zaujala významné miesto medzi predmetmi, ktoré podľa ľudovej viery nadobudli účinnosť prítomnosťou pri významných výročných sviatkoch, ako napríklad Jánske zeliny alebo omrvinky z vianočného stola. Na východnom Slovensku chránil prút z vianočného stromčeka dobytok pred vorožilami – strigami a zvieratá sa ním vyhánali na prvú pašu.

Z internetu upravila M.Ondrejková, 8.ročník



Nástěnka: 7.B

Vianočná burza



Dňa 15.12.2006 sa v priestoroch ZŠ uskutoční vianočná burza, na ktorej budete môcť obdivovať výtvyry žiakov našej ZŠ, ktoré si budete môcť aj zakúpiť. Získané peňažné prostriedky budú použité na financovanie žalúzií. Tešíme sa na Vás.



Autor: Dominika Šebová,
Petra Slugeňová

Pečenie medovníkov na ZŠ, sa uskutočnilo 7.-8. 12. 2006

Športové súťaže za školský rok 2006 / 2007

Majstrovstvá okresu - cezpoľný beh
Obvodné kolo - veľký futbal
Obvodné kolo - malý futbal , mladší žiaci
Semifinále - malý futbal , mladší žiaci
Dni športu - turnaj v hokejbale
Obvodné kolo - malý futbal , starší žiaci
Semifinále - malý futbal , starší žiaci
Obvodné kolo - hádzaná ,
dievčatá , mladšie žiačky ,
staršie žiačky
Obvodné kolo - hádzaná ,
chlapci , mladší a starší žiaci
Obvodné kolo - stolný tenis ,
chlapci a dievčatá
Semifinále - okresné kolo -
hádzaná , mladší žiaci

16.11.2006 Športom proti
drogám - Celoškolská aktivita
Zúčastnilo sa 196
žiakov - súťaže medzi ročníkmi



Nástenka: 7.A

Drogy medzi nami

V tomto roku pripravilo Hornonitrianske osvetové stredisko 1. ročníku regionálnej výtvarnej a literárnej súťaže pre deti a mládež.

Cieľom súťaže bolo poskytnúť im priestor na prezentáciu pocitov a postojov k závislostiam a ich následkom, ktoré znášajú od ľudí závislých od alkoholu, drog, cigariet, automatov a pod. Z našej školy sa do súťaže zapojila aj Janka Nemčeková zo 7. B triedy. Za svoju báseň bola ocenená.

Blahoželáme !

Jana NEMČEKOVÁ

Droga

Bol jeden chlapec ,
teeneger ,
raz v parku som
ho uvidel .

Svet netušil ,
že chlapec túžil po duši .
Svet nevedel ,
čo chlapec v droge uvidel .

Mama lieči ľudí
a chlapec parkom blúdi .
Otec zasa podniká
a chlapec z domu uniká .

Babka chlapca pipkala
dopustiť naň nedala .

A bola aj priateľka ,
taká láska preveľká .

Babka infarkt dostala ,
za dedkom sa pobrala .
Priateľka vraj ho už neľúbi
a on smutným mestom blúdi .

Mestom blúdi ,
svet ho nudí .
Hľadá lásku ,
našiel pascu.

Kamaráti , priatelia , drogy ...
Nájde cestu z tej smoly ?
Nie je v tvojom okolí
chlapec , čo duša ho tak bolí?



Nástenka: 1. roč.

Redakcia novín



Redaktorky:

Miriám Ondrejková, Petra Slugeňová,
Lucia Laginová, Lenka Repková,
Dominika Hofierková, Ivana Grambličková,
Dominika Šebová, Veronika Kočková,
Daniela Fajerová, Ivana Dušičková

Jazyková úprava: Mgr. B. Pružincová

Grafická úprava: Mgr. N. Juríková

